

OVER SKIGARD`N

Utgiver: Landbruksforvaltningen i Folldal kommune
Enhet for Teknisk, Landbruk og Utvikling
Nr. 2/2025 Mars

Landbruksforvaltningen i Folldal Kommune

Telefon: 62 49 10 00,

Epost: postmottak@folldal.kommune.no

Nettside: www.folldal.kommune.no

Innhold

1.	LANDBRUKSPERSONELL I FOLLDAL KOMMUNE	2
2.	BEHANDLING AV SØKNADENE OM TILSKUDD TIL TILTAK I BEITEOMRÅDER.....	3
3.	SMIL-MIDLER 2025.....	3
4.	RMP – REGIONALE MILJØTILSKUDD FOR JORDBRUKET 2025	4
5.	SKOGBRUK.....	4
6.	FUNN AV KATARREFEBER PÅ DØD ELG I FOLLDAL.....	5
7.	OPPFORDRING: RYDD RUNDBALLEFOLIE.....	5
8.	NY GJØDSELBRUKFORSKRIFT.....	6
9.	HÅNTERING AV KADAVER	7

1. LANDBRUKSPERSONELL I FOLLDAL KOMMUNE

Gjør gjerne forhåndsavtale i servicekontoret eller til oss direkte, så er dere sikre på å treffe oss.

Bjørn Gussgard, jordbrukssjef, vanligvis ikke til stede fredager, tlf 47979683,
bjorn.gussgard@folldal.kommune.no

Anita Tellebon, fagkonsulent landbruk, tlf 48884379, anita.tellebon@folldal.kommune.no

Synnøve Steien Bakken, fagkonsulent landbruk, tlf 48883227,
synnove.s.bakken@folldal.kommune.no

Skogbruk hver onsdag 9-13 på kommunehuset Folldal. Ellers tilgjengelig på kontoret på Alvdal.

Birgit Elise Arnegard, tlf. 94145652, epost: birgit.elise.arnegard@alvdal.kommune.no

Anders Jensen, tlf. 47791517, epost: anders.jensen@alvdal.kommune.no

Redusert åpningstid på kommunehuset

På grunn av lite bemanning har servicekontoret og kommunehuset fortsatt redusert åpningstid. Dørene er åpne 09-12 alle hverdager. Men det er fortsatt mulig å gjøre avtaler med oss på landbrukskontoret på andre tidspunkt hele arbeidsdagen. Ring oss og gjør avtale – og vi låser dere inn dersom avtala er før 09.00 eller etter 12.00.

2. BEHANDLING AV SØKNADENE OM TILSKUDD TIL TILTAK I BEITEOMRÅDER

Søknadsfristen for tilskudd til tiltak i beiteområder var 1.april. I år fikk vi inn hele 21 søknader. Det er søkt om tilskudd for til sammen 1.273.800 kroner, mens Folldal har kun 275.000 kroner til fordeling. Det betyr at vi må prioritere hardt. Allerede nå må vi dessverre melde:

- Søknader som er sendt inn etter søknadsfristen vil få avslag.
- Flere enn vanlig kommer også til å få avslag på søknader sendt i rett tid, selv når søknadene ligger innenfor det som kan støttes etter regelverk og kommunens retningslinjer.

Vi håper å få behandle alle søknadene innen cirka 20. mai.

Vi ser at søknadsmengden har vokst særlig mye på elektronisk utstyr med «virtuelle gjerder» (Nofence og Monil), samt ulike e-bjeller for overvåkning.

3. SMIL-MIDLER 2025

Det kan gis «tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket» - SMIL-midler til tiltak som:

Søknadsfrist 15. mai

- ✓ ivaretar natur- og kulturminneverdiene i kulturlandskapet
- ✓ bidrar til å hindre eller redusere forurensning eller risiko for forurensning fra jordbruket, -utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift
- ✓ planleggings- og tilretteleggingsprosjekter som leder fram til konkrete kulturlandskaps- eller forurensningstiltak.

Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier, se våre lokale tiltaksstrategier 2024-2027 som du finner lenke til her: [Spesielle miljøtiltak i jordbruket \(SMIL-midler\) - Hovedportal](#) Tiltaksstrategiene side 18-20 har en oversikt over prioriterte tiltak – de er det mange av – ta en titt!

Av prioriterte tiltak kan bl.a nevnes:

- ✓ Restaurering av seterbebyggelse i seterområdene
- ✓ Investering i restaurering, nybygg og nødvendig I-mek der formålet er å opprettholde eller gjenoppta aktiv seterdrift med mjølkeproduksjon
- ✓ Fjerning av piggtråd som ligger til nedfalls kan støttes med inntil kr 15 pr meter
- ✓ Innkjøp av plastpresse for rundballefolie
- ✓ Investering i eksterne gjødsellager eller satellittlager, transportable satellittkummer og containere
- ✓ Investering i dekke over eksisterende gjødsellager
- ✓ Tiltak med formål redusert avrenning og utvasking fra lagringsplasser for kompostering av talle

- ✓ Rensking av eksisterende avskjæringsgrøfter/kanaler/nye avskjæringsgrøfter hvor det ikke er aktuelt med statlig dreneringstilskudd. Steinsetting på erosjonsutsatte strekninger på kanaler eller avskjæringsgrøfter
- ✓ Reparasjon av bekkelukkinger/lukka rør
- ✓ Restaurering, bevaring eller kartlegging av jordbrukets kulturminner i utmarka, herunder vassveiter, måssåbuer, utmarksbuer med andre formål, kverner, sager, løer, jernvinneplasser, kull- og tjæremiler mv.
- ✓ Restaurering av gjenværende verneverdige bygninger i gardsbebyggelsen

For mer informasjon og regelverk, hvem som kan søke, før du søker, utfylling av søknad og lenker til søknadsskjema, se Landbruksdirektoratets nettside: [Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket \(SMIL\) - Landbruksdirektoratet](#)

4. RMP – REGIONALE MILJØTILSKUDD FOR JORDBRUKET 2025

Reglene for RMP-tilskudd er tilnærmet uendret fra 2024. Eneste som er endret er økt maksimalgrense for spredning av biokull (fra 1000 til 4000 kg og med minst 75 % tørrstoffinnhold i biokullet) samt endring av grenser for noen prioriterte områder (omfatter ikke vårt område).

Dette betyr at tiltak som det vanligvis søkes RMP-tilskudd til i Folldal, har de samme vilkår og samme regelverk i 2025 som i 2024.

Her finner du [tilskudds-veilederen for 2024](#)

Det som er endret finner du informasjon om her:

[Regionale miljøtilskudd for jordbruket i 2025 - bare små endringer | Statsforvalteren i Innlandet](#)

5. SKOGBRUK

2025 startet med fortsatt gode priser i skogbruket, og en del aktivitet i Folldal!

Årets tilskuddsramme på **NMSK skogkultur og veg** er nå tildelt kommunene. Nytt av året er overgangen fra «faste»- til «inntil»-satser. NØ-regionen har som siste region i Innlandet holdt på faste satser fram til nå, men fra og med 2025 vil også satsene her være «inntil».

Begrunnelsen er at vi har en begrenset tildeling for 2025, men ønsker å opprettholde tilskuddssatsene vi har hatt. Et eventuelt overforbruk kan medføre reduserte satser, men vil til gjengjeld ikke gå av neste års pott, slik at vi er sikre på å kunne beholde tilskuddene.

Årets satser er:

Markberedning	20 %
Ungskogpleie	30 %
Nyplanting inkl. plantekjøp	20 %
Såing inkl. frøkjøp	20 %
Supplering inkl. plantekjøp	30 % (*)
Tettere planting inkl. plantekjøp	30 % (*)

Gjødsling av skog

40 % (*)

Manuell førstegangs tynning hogstklasse III, arealtilskudd.

Lokal søknadsfrist for tiltak med NMSK-tilskudd er **15.11.2025**.

(*) Egne frister og vilkår, klikk; [Ordninger for skogbruk - Landbruksdirektoratet](#)

Status nye skogbruksplaner i NØ

Røros er i gang med bestilling som første av de fem kommunene i NØ. Pga. manglende flybilder er prosessen dessverre forsinket i Tynset, Tolga og Folldal. Det er derfor bestilt LiDAR (laserscanning) av arealet i 2025 – og forventet at prosessen kan fortsette utover vinteren 2026.

6. FUNN AV KATARRFEBER PÅ DØD ELG I FOLLDAL

v/viltansvarlig Kristian Lund Vang

I de siste årene har det blitt funnet noen døde elger i Folldal, spesielt vinterstid. Dette ønsket kommunen å finne ut av slik at vi opprettet kontakt med veterinærinstituttet. Fallviltgruppa i Folldal har tatt hjerneprøver av alle elger døde elger, i tillegg er det blitt levert inn to stk hele elger til veterinærinstituttet for undersøkelser. Kort oppsummert er det flere sykdommer som fører til at elger dør, en elg er blitt obdusert med kreft, en konstatert avmagret med hjernemark og innvollsparasitter i tillegg til nå 3 positive prøver med sykdommen «ondartet katarrefeber». Elgene blir funnet i et stort geografisk område i kommunen, slik at det ikke er et område som peker seg spesielt ut.

Ondartet Katarrefeber er en virussykdom som smitter fra sau og geit, til bl.a. storfe og hjortedyr. Folldal kommune har forespurt veterinærinstituttet om råd og tips rundt denne sykdommen. Lengden på sykdomsforløpet kan variere, men med dødelig utfall for hjortedyr. Veterinærinstituttet har et generelt råd for å ikke spre smitte i fra sauefjøs, det er å ikke gjøre spillfor/talle tilgjengelig for hjortedyr vinterstid. For eks. å benytte løsgrinder eller et gjerde som holder hjortedyra vekk fra foret nevner veterinærinstituttet som det generelle rådet for å unngå videre smittevei.

Videre vil Folldal kommune fortsette med prøvetaking av alle elger som blir funnet døde fremover, dette for å få en bedre oversikt over omfanget av sykdommen. I tillegg ønsker vi å invitere veterinærinstituttet til Folldal høsten 2025 slik at vi kan få mer informasjon om sykdommen, og hva vi kan gjøre for å begrense den.

7. OPPFORDRING: RYDD RUNDBALLEFOLIE

Om våren så dukker det ofte opp en del rundballefolie på lagringsplasser osv. Håper alle tar et tak og rydder før restene av rundballeplast blir nedgrodd eller fyker videre for vær og vind.

Man får som regel plukka opp mye folieremser på en liten halvtime, og det betyr mye for det lokale landbruket sitt omdømme at vi unngår godt synlige folierester i naturen.

8. NY GJØDSELBRUKFORSKRIFT

Ny gjødselbrukforskrift gjelder for både husdyrgjødsel og mineralgjødsel og erstatter den gamle forskriften om gjødselvarer av organisk opphav, som gjaldt kun for husdyrgjødsel.

Gjødselbrukforskriften trådte i kraft 01.02.2025. Forskriften har mange datoer for når skjerpede krav gjennomføres, og mange overgangsordninger. Det har tatt litt tid å skaffe seg oversikt over når de ulike krava slår inn, og tidligere informasjon kan ha vært litt unøyaktig på enkelte punkter.

I praksis blir det lite eller ingen endringer i krav for vekstsesongen 2025.

Krav til gjødselbrukjournal – endringer gjelder fra 2026

Det er krav til føring av gjødseljournal for bruk av både mineralgjødsel og husdyrgjødsel med føring av sted og dato, type gjødsel, mengde gjødsel, mengde P og N og mengde total N og total P. Kravet gjelder fra 01.01.2026. For 2025 gjelder kun gamle regler med forskrift om gjødselplanlegging. Men som de fleste er klar over er det jo uansett krav til skiftenotater i KSL.

Nye spredetidspunkt for husdyrgjødsel – endringer gjelder fra 2027

Fram til ut 2026 kan husdyrgjødsel med nedmolding spres som tidligere i perioden 15. februar til 1. november (selvsagt med unntak av snødekt eller frossen mark). Spredning uten nedmolding skal gjøres seinest 1. september. Fra og med 2027 skal husdyrgjødsel i nedbørsfeltet Folldal tilhører spres kun i perioden 1. mars til 1. september. Statsforvalterne har anledning til å lage lokale forskrifter i områder med kort vekstsesong som tillater spredning med nedmolding fram til 1. november, men så langt vet vi ikke hvordan dette vil bli praktisert i Innlandet.

Fram til utgangen av 2028 kan virksomheter som ved forskriftens ikrafttredelse 01.01.2025 ikke hadde tilstrekkelig lagerkapasitet til å overholde kravet til spredning innen 1. september likevel spre husdyrgjødsel med nedmolding fram til 1. november.

Landbrukskontora i Nord Østerdal har sendt en felles henvendelse om at statsforvalteren skal benytte sin mulighet for å innføre en lokal forskrift i vår region med tillatelse til spredning med nedmolding fram til 1. november også fra og med 2027. Henvendelsen er begrunna med blant annet kort vekstsesong. Statsforvalteren vil etter hvert konkludere på den henvendelsen.

Nye maksimalgrenser for tilførsel av fosfor – endringer starter fra 2027

Fra 01.01.2027 gjelder nye maksimalgrenser for tilførsel av fosfor, som deretter skjerpes ytterligere fra 2030 og 2033. I praksis vil det gi begrensning på tillatt maksimal mengde husdyrgjødsel, og vil også kunne påvirke hva slags kunstgjødsel som kan benyttes. Hvert foretak kan velge mellom å holde seg innenfor maksimalgrensene eller ha eget fosforregnskap.

Krav til journal for mottak av gjødsel – endringer gjelder fra 2026

Fra 01.01.2026 er det krav til journal for mottak av gjødsel (både mineralgjødsel og husdyrgjødsel). Den skal inneholde mengde, type, mengde totalfosfor, dato mottatt og hvem du fikk/kjøpte gjødsel fra.

Krav til at jordprøver skal koordinatfestes – gjelder for nye jordprøver tatt etter 01.02.2025

Fra 01.02.2025 er det krav til at nye jordprøver skal koordinatfestes. Statsforvalteren har så langt konkludert med at dette kravet må forstås slik at det holder med et koordinat for prøva og ikke koordinater for hvert enkelt stikk med jordprøveboret. Resultat fra jordprøver skal innrapporteres til offentlig register når registeret kommer på plass. Fram til 01.01.2030 vil gamle jordprøver inntil 8 år gamle tatt før 2025 være godkjent så lenge prøvestedet er kartfesta til et skifte.

Vi vil komme tilbake med mer informasjon om gjødselbrukforskriften etter hvert som endringene trer i kraft.

9. HÅNTERING AV KADAVER

Våren er sesong for lamming og mye annet som skjer i husdyrholdet, og det er derfor tida for en påminning om hvordan kadaver skal håndteres. Det er viktig både for landbrukets omdømme og for overvåkning og bekjempelse av en del sjukdommer at regelverket for håndtering av kadaver følges. Kadaver **skal** meldes inn for henting til Biosirk Norge AS og **skal ikke** avhendes på annen måte.

Sau/geit: På alle selvdøde eller avliva småfe over 18 måneder skal det tas ut hjerneprøve. Det skjer ved at kadaver skal meldes inn til Biosirk Norge AS og at prøve tas ut ved henting. For sau **skal** elektronisk øremerke sitte igjen i dyret. Dersom kadaver legges på felles henteplasser administrert av Folldal Sau og Geit, skal kadaver uansett meldes inn av hvert enkelt foretak til Biosirk. Folldal Sau og Geit har tre henteplasser, og kadaver skal ikke leveres henteplassen før klokka 18 dagen før hentedag. Husk også at henteplass må være korrekt angitt ved alle innmeldinger – er det på felles kadaverplass eller hjemme på garden.

Storfe: Tilsvarende skal alle selvdøde eller avliva storfe over 48 måneder prøvetas for prionsjukdommer. Også for storfe skjer det ved at kadaver meldes inn til Biosirk og at prøve tas ut ved henting. For storfe skal øremerkene sitte i.